

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Megyei forduló

2021. május 11.

4. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A dolgozatoknak 2021. május 17-ig (javítás nélkül) be kell érkezniük postán a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkné Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Gyórfy Lilla szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simonsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Szövegértési feladatok
Olvasd el figyelmesen a szöveget! Utána válaszolj a feltett kérdésekre!

Mese a világszáró fiúról (2. rész)

Mi is történt tehát hőseinkkel? Elindultak szerencsét próbálni az Óperenciás-tengeren is túlra. Messzire jutottak, és átkeltek egy hajóval a nagy vízen. Letelepdedtek egy nagy városban. Majd...

Telt-múlt az idő, és hamarosan már hárman keresték a szerencsésüket a nagy vízen túl.

Az új kis jövevény gyakran felverte az éjszaka csendjét. Édesanyja olyankor altatódalt énekelt neki. Ezt a dalt hallotta ő is a gyerekkorában:

*Hejcsiba, csicsiba,
 Nincs itthon a mamája.
 Elment a vásárra,
 Hoz neki bábót,
 Csutorába márcot,¹
 Pici piros egeret,
 Ki elhúzza a szekeret.²*

Szépen cseperedett a kisfiú. Úgy hívták, hogy Jancsi. Egyik nap ezt mondja a szüleinek:

- Édesapám, engedjen el, hadd próbáljak én is szerencsét!
- Hová mennél, édes fiam? Alig látszol még ki a földből – kacagott az apja.
- Jól van, édesapám – nyugodott bele a kisfiú.

Jancsi türelmesen várt, és szüleinek sok öröme volt benne, mert olyan okos lett, hogy párja nem volt messze földön.

Egy nap azonban bántani kezdte őket a honvágy, nagyon szerették volna megnézni, hogy mi történt a szülőfalujukban azóta, hogy elhagyták. Nem volt hét mérföldet lépő csizmájuk és táltos paripájuk sem. Így gyalogosan hagyták el a várost. Mentek, mendegéltek, és elértek a nagy vízhez. Megint arra járt a hajóskapitány. Láta, hogy segíthet nekik átkelni. S hát mindenki tudja, hogy jó tett helyébe jót várj! Felvette őket a hajójára. Nagyon megörült neki a szegény ember és a felesége. A kapitánynak tetszett Jancsi eszejárása. Dicsérte is magában a fiút:

- Hej, ha nekem is született volna ilyen okos fiam, nagyon boldog lennék!

Búcsúzáskor mondta is a szülőknek, akik nagyon büszkék voltak, és még jobban húzta haza őket a szívük. S meg is érkeztek végre-valahára.

Volt nagy öröm! Alig voltak néhány napja otthon, amikor Jancsi megint az apja elé állt:

- Édesapám, hát most már elenged?
- Dehogy engedlek, fiam. Egyedül hová is mehetnél? Még nőnöd kell, de utána sok próbát kell majd kiállnod! Menj tanulni inkább az iskolába.
- Jól van, édesapám, elmegyek az iskolába, ha utána elenged... *(Folytatás: az országos döntőn.)*

Feladatok

1. Két-két idézettel válaszolj a kérdésekre!

6/

a) Hogyan fejezi ki a szöveg azt, hogy Jancsi még nem elég nagy az apja szerint?

-
-

¹ A népies szavak jelentése: csutora: kulacs, márc: édes frissítő ital, alapanyaga a méz.

² 1904-ben gyűjtötték Somogy megyében ezt az altatódalt. Lotz János szülei akkor Somogy megyében laktak.

b) Mi az oka, hogy a szegény ember és a családja visszaindultak a szülőfalujukba?

-
-

c) Miért olyan kivételes gyerek Jancsi?

-
-

2. Mit jelentenek az alábbi szavak? Írj egy rokon értelmű kifejezést! 4/

- itthun
- cseperedett
- eszejárása
- csicsiba

3. Igaz vagy hamis az állítás? A szöveg alapján válaszolj! 6/

- a) A dal szerint a vásárból három tárgyat hoz haza az anya.
- b) A kicsi Jancsika sokat sírt éjszaka.
- c) Az édesapa félti a fiát a sok utazástól.
- d) A hajóskapitány nagyon dicsérte a szülőknek a fiukat.
- e) A város, ahol a szülők dolgoztak, nem volt messze a szülőfalujuktól.
- f) Jancsi, amikor hazaérkeztek, már vissza is akart menni a városba.

4. Milyen módon utazhat egy történet hőse? 4/

A szövegben szereplő lehetőségeket írjátok be a megfelelő helyre!

Mesehősök	A történet valóságos szereplői

Helyesírási feladatok**1. Egészítsd ki az alábbi szöveget a hiányzó betűvel vagy betűkkel!****15/**

Dórival elhatáro__tuk, hogy elindulunk bici__lizni. Az id__gyöny__r__nek __gérkeze__. Azért Dóri bete__a hátizsák__ába két es__kö__enyt is. Amint lehet__e, azo__al felgyors__to__unk, hogy mi__él el__bb odaérjünk a nagymamámhoz, aki uzso__ával várt minket. Az __rült szág__ldásnak néhány per__el a megérkezésünk el__tt egy hatalmas esés vete__véget. Dóri cs__nyán megütö__e magát. Gyorsan féke__tem, leszá__tam a bringáról, és a segí__égére sie__em szegény i__e__t barátnőmnek. Utá__a valahogy elvergő__ünk a mamáméig. Nagyon szégye__tük magunkat a felel__tlenségünk mia__. Dóriért nemsokára megérkeze__a bá__a, aki „megd__csérte” a h__gocská__át „ügye__égéért”.

2. Karikázd be a következő mondatokban azt a tíz kezdőbetűt, amelyet hibásan írtunk!**10/**

A Tokaji szőlőből készült bor egész Európában híres.

Te is szeretnél felvételizni a bonyhádi Gimnáziumba?

Egy Angol és egy Német lánnyal ismerkedtem meg a vonaton.

A Nemzeti sport apukám kedvenc újságja.

A Kankalin utca egyirányú.

Jövőre egy Spanyolországi nyaralásra fizetünk be vagy egy dunai hajókázásra?

Meg kell tanulnunk kívülről a himnuszt.

A Mars Csokinál nincs finomabb.

Nagyon szeretnék újra részt venni egy előadáson a Madách Színházban.

Mit készítek Anyák Napjára édesanyámnak?

3. Pótold a felszólító módú igékben a hiányzó betűket! Ügyelj rá, hogy értelmes mondatokat kapj! 10/

Vivi, figye__ jobban órán!

Gyerekek, me__etek kezet mosni!

Peti, hi__el, hogy te vagy a legügyesebb!

Fiúk, nyugodtan mon__átok el a véleményeteket!

Robi, ne folya__ feleslegesen a vizet!

Apa, szó__rá Zsófia!

Lányok, ha__átok abba a veszekedést!

Pityu, tar__erősen a kötelet!

Kati, kül__el, kérlek, a házi feladatot!

Zita, nehogy leej__a tálcat!

4. Írd le a vonalra számjegyekkel a következő mondatok toldalékos számneveit!

6/

- A kilencediken lakni nem túl jó. _____
- Nyolccal több kagylót gyűjtöttem, mint te. _____
- Április elsején van a születésnapod? _____
- Egy hetedikes tanuló nyerte meg a versenyt. _____
- Már unom, hogy tízszer kell elmondanom ugyanazt. _____
- Október negyedik az állatok világnapja. _____

5. Töltsd ki a következő tipposzlopot! Ha szerinted a zárójelbe tett betű rövid alakjával kell írni a szót, akkor 1-est írsz, ha a hosszú alakjával, akkor 2-est, ha röviden és hosszán is lehet írni, akkor X-et! 10/

	Tipp
ha__om (l, ll)	
szalo__a (n,nn)	
gu__ol (g, gg)	
me__bolt (ny, nny)	
kiá__t (l, ll)	
fe__ (n, nn)	
sürgő__en (s, ss)	
ked__el (v, vv)	
e__esület (gy, ggy)	
e__ (dz, ddz)	

6. Töltsd ki a táblázat üresen maradt oszlopát a feladatnak megfelelően!

9/

1=az 1. megoldás a jó

2=a 2. megoldás a jó

X=mindkét megoldás jó

0=egyik megoldás sem jó

1.	2.	
Széchenyi István	Kosuth Lajos	
rejtvénypályázat	helyjegy	
ha-land-zsá-zik	me-ne-dzser	
Felkell mérnem a helyzetet.	Megfogom nézni a kiállítást.	
El ne fogadd az ajánlatot!	Megse nézem!	
vízimadár	tűzifa	
színez	hidak	
feljebb	fejjobb	
szegfű	lagzi	

Elérhető pontszám: 60 pont

Elért pontszám: _____